

[Formanden]

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 62:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af efterlønsalderen til 55 år.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 23/2 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der er beklageligvis mange mennesker i halvtredserne, der er ramt af længerevarende ledighed, og regeringen er meget optaget af at finde nye veje for at hjælpe denne udsatte gruppe.

Selvfølger er man ikke færdig på arbejdsmarkedet, selv om man er fyldt 50 eller 55 år, men det er et faktum, at mange i disse aldersklasser er dårligt stillet med den alt for store ledighed, vi har. Det er sådan i dag, at personer over 50 år har ret til gentagne arbejdstilbud, så de ikke risikerer at miste deres dagpenget og dermed retten til efterløn.

Specielt for den aldersgruppe, som beslutningsforslaget tager sigte på, indførte et enigt Folketing i december 1991 en midlertidig ordning, som udløber i 1995, nemlig overgangsydelsen. Ordningen giver de 55- til 59-årige langtidsledige a-kassemedlemmer ret til frit valg mellem et arbejdstilbud og en overgangsordning, hvis væsentligste indhold er, at de pågældende er fritaget for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Situationen for de ældre arbejdstagere, der er ramt af længerevarende ledighed, indtager en central position i regeringens aktuelle overvejelser om en reform af arbejdsmarkedspolitikken.

I beslutningsforslaget henviser man til, at mange ældre ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet for at give plads for yngre arbejdskraft. En bedring af de unges beskæftigelsesmuligheder indgår naturligvis også med meget stor vægt i regeringens overvejelser.

SF's forslag går ud på at nedsætte den nuværende efterlønsalder på 60 år til 55 år. Det ville betyde, at også de, der er i beskæftigelse, kunne vælge at trække sig ud af arbejdsmarkedet i en alder af 55 år. En nedsættelse af efterlønsalderen til 55 år ville imidlertid ganske naturligt desuden være et signal, der ville få indflydelse på tilbagetrækningsmønstret for arbejdsstyrken som helhed, og det kunne desuden medføre, at mange blev presset eller mobbet til at forlade arbejdsmarkedet. Jeg skal her blot henvise til, at allerede i dag er der mange, der klager over, at de faktisk har følt sig presset til at gå på efterløn, når de fylder 60 år.

Jeg synes, vi skal være meget forsigtige med at gennemføre noget, der kan føre til, at midaldrende mennesker presses ud af arbejdsmarkedet og føler sig overflødige og ubrugelige, og jeg mener faktisk ikke, at vi kun skal tænke på situationen her og nu. Vi skal ikke basere vore afgørelser på den formodning, at beskæftigelsessituationen fremover vil være lige så dårlig som i dag – det må vi simpelt hen ikke acceptere – og vi skal være opmærksomme på, at udviklingen i arbejdsstyrken vil vende i slutningen af 1990'erne: Fra at have været voksende i en lang årrække vil den blive faldende, og samtidig vil de ældre udgøre en stigende andel af arbejdsstyrken. Vi vil altså om nogle år få brug for de ældre, vi vil få brug for deres kvalifikationer, og vi hører da også tit og ofte om nødvendigheden af og behovet for en seniorpolitik, som kan bidrage til at fastholde ældre medarbejdere lidt længere.

Jeg må kraftigt advare imod, at vi nu indretter vore ordninger for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet på en sådan måde, at det bliver almindeligt at trække sig tidligt tilbage. Hvis vi gør det, vil det blive meget svært at ændre dem senere, hvis der bliver behov for det, men det vil også være i modstrid med de bestræbelser om mulighed for gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, som jeg netop har omtalt. Vi skal ikke presse de ældre ud til fordel for de yngre.

I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at det ikke er så enkelt, som man måske kunne have en forventning om: at for hver gang en ældre forlader arbejdsmarkedet, kommer der en ung ind. Vores erfaringer viser, at det ikke forholder sig sådan.